

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2021 m. birželio 10 d.

Teisėmis grindžiamo atsigavimo nuo COVID-19 link

COVID-19 pandemija mūsų visuomenėje atskleidė pagrindinių teisių užtikrinimo trūkumus sveikatos, švietimo, užimtumo ir socialinės apsaugos srityse. FRA 2021 m. pagrindinių teisių ataskaitoje aprašomas plataus masto pandemijos poveikis pagrindinių teisių srityje ir siūloma, kaip geriausiai kovoti su didėjančia nelygybe ir grėsme socialinei sanglaudai.

„COVID-19 pandemija tapo išbandymu pagrindinių teisių apsaugos sistemoms visoje ES, – teigia FRA direktorius [Michael O’Flaherty](#). – Vyriausybės turi sukurti ilgalaikes struktūras, skirtas kovoti su nelygybe, rasizmu ir atskirtimi. Tik teisėmis grindžiamas požiūris leidžia vyriausybėms kurti įtraukią visuomenę.“

FRA [2021 m. pagrindinių teisių ataskaitoje](#) apžvelgiami pastarųjų metų ES įvykiai ir trūkumai žmogaus teisių apsaugos srityje. [Koronavirusui skirtame skyriuje](#) apžvelgiamas pandemijos poveikis pagrindinėms teisėms kasdieniame žmonių gyvenime, ypač pažeidžiamoms grupėms, kaip antai pagyvenusiems žmonėms, neįgaliesiems, romams ir migrantams.

Ateityje Vyriausybės turėtų konsultuotis su nacionalinėmis žmogaus teisių institucijomis, kad įvertintų, kaip jų veiksmai visuomenės sveikatos srityje veikia pagrindines teises. Jos taip pat turėtų:

- didinti švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinės paramos paslaugų atsparumą, kad būtų patenkinti kiekvieno poreikiai;
- taikyti skaitmeninius sprendimus, panaikinti skaitmeninę atskirtį ir kovoti su dezinformacija;
- atkreipti dėmesį į didelės rizikos grupes, kaip antai globojamus, sulaukytus ar benamius asmenis;
- užtikrinti sąžiningas ir vienodas galimybes gauti vakciną.

Kitos pagrindinės 2020 m. problemos:

- **Rasizmas.** Pandemija skatino diskriminaciją, neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą, nukreiptus į mažumas, ypač imigrantų kilmės žmones ir romus. Tuo pačiu metu judėjimas „Black Lives Matter“ ir pirmasis [ES kovos su rasizmu veiksmų planas](#) sutelkė pastangas kovoti su rasizmu Europoje. ES šalys turėtų sustiprinti pastangas kovodamos su rasizmu ir parengti nacionalinius veiksmų planus, bausti už neapykantos nusikaltimus, remti aukas ir kovoti su diskriminaciniu etniniu profiliavimu vykdant policijos veiklą.
- **Migracija.** Pagrindinių teisių užtikrinimas prie ES sienų tebėra problema. Migrantai žuvo jūrose, prie sausumos sienų susidūrė su smurtu, atstūmimu ir perpildytais priėmimo centrais. Laikydamosi siūlomo ES migracijos ir prieglobsčio pakto, ES šalys turėtų vykdyti veiksmingą ir nepriklausomą stebėseną, kad kovotų su teisių pažeidimais pasienyje. Jos taip pat turėtų suteikti tinkamas patalpas priėmimo centruose.
- **Vaiko teisės.** Pandemijos metu nukentėjo daug vaikų, ypač tų, kurių ekonominė ar socialinė padėtis yra prastesnė. Neturint interneto prieigos ar kompiuterių buvo sudėtinga mokytis nuotoliniu būdu. Smurtas prieš vaikus taip pat padidėjo izoliacijos ir karantino metu. ES turėtų remti iniciatyvas pagal būsimą [Europos vaiko garantijų sistemą](#), skirtą labiausiai pandemijos paveiktoms vietovėms ir grupėms. ES šalys turėtų užtikrinti, kad visi vaikai turėtų vienodas galimybes mokytis ir būtų apsaugoti nuo smurto.

Ataskaitoje apibendrinami ir analizuojami svarbiausi 2020 m. ES žmogaus teisių srities įvykiai. Joje pateikiami [pasiūlymai dėl veiksmų](#), apimantys ES pagrindinių teisių chartijos ir jos įgyvendinimo valstybėse narėse, lygybės ir nediskriminavimo, rasizmo ir panašaus pobūdžio nepakantumo, romų įtraukties ir lygybės, prieglobsčio, valstybių sienų ir migracijos, informacinės visuomenės, privatumo ir duomenų apsaugos, vaiko teisių, teisės kreiptis į teismą ir JT neįgaliųjų teisių konvencijos (NTK) įgyvendinimo klausimus.

Norėdami gauti daugiau informacijos kreipkitės: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 653